



## Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2016. szeptember 22.\*

„Előzetes döntéshozatal — 2000/13/EK irányelv — Élelmiszerek címkézése és kiszerelése — Az 1. cikk (3) bekezdésének b) pontja — Az »előrecsomagolt élelmiszer« fogalma — 2. cikk — A fogyasztók tájékoztatása és védelme — A 3. cikk (1) bekezdésének 8. pontja — Élelmiszer származásának vagy eredetének helye — A 13. cikk (1) bekezdése — Az előrecsomagolt élelmiszerek címkézése — A 13. cikk (4) bekezdése — Olyan csomagolások vagy üvegtartályok, amelyek legnagyobb felülete kisebb, mint 10 cm<sup>2</sup> — 2001/110/EK irányelv — A 2. cikk 4. pontja — A méz származási országának vagy országainak feltüntetése — A közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára szállított, gyűjtőkartonokba csomagolt egyedi mézadagok — Átalányáron értékesített, előre elkészített ételek részeként a végső fogyasztó számára külön kínált vagy értékesített egyedi adagok — E méz származási országának vagy országainak feltüntetése”

A C-113/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága, Németország) a Bírósághoz 2015. március 6-án érkezett, 2015. február 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Breitsamer und Ulrich GmbH & Co. KG**

és

a **Landeshauptstadt München**

között,

a **Landesanwaltschaft Bayern**

részvételével folyamatban lévő eljárásban terjesztett elő,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, D. Šváby, J. Malenovský, M. Safjan (előadó) és M. Vilaras bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. január 28-i tárgyalásra,

\* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Breitsamer und Ulrich GmbH & Co. KG képviselőjében M. Kraus Rechtsanwalt,
- a Landeshauptstadt München képviselőjében S. Groth és K. Eichhorn meghatalmazotti minőségben
- a Landesanstalt für Verbraucherschutz Bayern képviselőjében R. Käß Oberlandesanwalt,
- az Európai Bizottság képviselőjében S. Grünheid, K. Herbout-Borczak és K. Skelly meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. április 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

### Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 109., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 75. o.) 1. cikk (3) bekezdése b) pontjának, valamint a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 304., 18. o.) 2. cikke (2) bekezdése e) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Breitsamer und Ulrich GmbH & Co. KG és a Landeshauptstadt München (München városa, Németország) között azon kötelezettség tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy a gyűjtőcsomagolásban kiszerezett, nem egységként értékesített méz adagonkénti csomagolásán fel kell tüntetni a méz származási országát, amennyiben ezeket az adagokat külön adják el, illetve kínálják a végső fogyasztó számára az átalányáron értékesített, előre elkészített ételek részeként.

### Jogi háttér

*Az uniós jog*

A 2000/13 irányelv

- 3 A 2000/13 irányelv 2003/2 irányelv (4)–(6), (8), (14) és (15) preambulumbekzdése értelmében:
  - „(4) Ezen irányelv céljával olyan általános jellegű közösségi szabályok létrehozását kell kitűzni, amelyek horizontálisan alkalmazhatók a forgalomba kerülő összes élelmiszere.
  - (5) Speciális, vertikális, csak adott élelmiszerekre alkalmazandó szabályokat a szóban forgó termékekkel foglalkozó rendelkezések keretében kell megállapítani.
  - (6) Az élelmiszerek címkézésére vonatkozó szabályoknak elsődlegesen a fogyasztó tájékoztatását és védelmét kell szolgálniuk.

[...]

- (8) A legmegfelelőbb a részletes címkézés lenne, amely megadja a termék pontos jellegét és jellemzőit, és amely lehetővé teszi a fogyasztó számára a tények teljes ismeretében történő választást, mivel ez akadályozza legkisebb mértékben a szabad kereskedelmet.

[...]

- (14) A címkézésre vonatkozó szabályoknak az olyan információk használatát is meg kell tiltaniuk, amelyek megtéveszthetnék a vásárlót, vagy gyógyító hatással ruháznák fel az élelmiszereket. A hatékonyság biztosítása érdekében e tilalomnak vonatkoznia kell az élelmiszerek kiszerezésére és reklámozására is.

- (15) A tagállamok közti kereskedelem könnyítése céljából elrendelhető, hogy a végső fogyasztónak való értékesítést megelőző stádiumokban csak az alapvető összetevőkre vonatkozó információ jelenjen meg a külső csomagoláson, továbbá bizonyos kötelező jellegű részletek, amelyeknek az előre csomagolt élelmiszereken nem kell megjelenniük, csupán az arra vonatkozó kereskedelmi dokumentációban szerepeljenek.”

4 Ezen irányelv 1. cikke előírja:

„(1) Ezen irányelv a végső fogyasztóhoz eljutó élelmiszerek címkézésére vonatkozik, továbbá bizonyos ismérvekre azok kiszerezése és reklámozása kapcsán.

(2) Ezen irányelv az éttermekhez, kórházakhoz, étkezdékhez és más közétkeztetésben működő gazdasági szereplőkhöz (a továbbiakban »közétkeztetésben működő gazdasági szereplők«) történő szállításra szánt élelmiszerekre is vonatkozik.

(3) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

- a) »címkézés«: bármilyen szöveg, tulajdonság, védjegy, márkanév, ábra vagy jelzés, amely egy élelmiszere vonatkozik, és amelyet az élelmiszert kísérő vagy arra vonatkozó csomagoláson, dokumentumban, megjegyzésben, címkén, gyűrűn vagy galléron helyeznek el;
- b) »előre csomagolt élelmiszer«: bármely eladásra kínált önálló tétel, amely egy termékből és a csomagolásból áll, amelyben az eladásra történő felkínálást megelőzően a terméket elhelyezték, függetlenül attól, hogy a csomagolás a terméket teljesen vagy csak részben zárja magába, feltéve, hogy a tartalmat nem lehet megváltoztatni a csomagolás kinyitása vagy megváltoztatása nélkül.”

5 Az említett irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja így rendelkezik:

„A címkézés és az alkalmazott módszerek:

- a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen:
- i. az élelmiszer jellemzői és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében”.

6 Ugyanezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 8. pontja ekképp rendelkezik:

„A 4–17. cikknek megfelelően, és az azokban foglalt kivételek függvényében, a következő adatokat kötelező külön feltüntetni az élelmiszerek címkézésén:

[...]

8) a származás vagy eredet helyének adatai abban az esetben, ha az ilyen adatok meg nem adása jelentős mértékben félrevezethetné a fogyasztót az élelmiszer valódi származása vagy eredete tekintetében.”

7 A 2000/13 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének szövege a következő:

„A meghatározott élelmiszerekre, illetve nem általánosan az élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezések elrendelhetik, hogy a 3. cikkben felsoroltakon kívül más adatok is jelenjenek meg a címkézésen.”

8 Ezen irányelv 8. cikk (2) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Amennyiben az előrecsomagolt tétel két vagy több különálló előrecsomagolt tételből áll, amelyek azonos termékből azonos mennyiséget tartalmaznak, a nettó mennyiséget úgy kell feltüntetni, hogy megadják az egyes csomagokban tartalmazott nettó mennyiséget, majd az ilyen csomagok számát. Mindazonáltal nem kötelező ezen adatok feltüntetése, amennyiben az egyes csomagok teljes száma egyértelműen látszik és könnyen megszámlálható kívülről, továbbá az egyes különálló csomagokban lévő mennyiség legalább egy jelölése tisztán látható kívülről.”

9 Az említett irányelv 13. cikkének (1) és (4) bekezdése előírja:

1.

a) Valahányszor az élelmiszerek előrecsomagoltak, a 3. cikkben és a 4. cikk (2) bekezdésében említett adatok az előcsomagoláson vagy az arra rögzített címkézésen találhatóak.

b) az a) pont ellenére, a névleges mennyiségre vonatkozó közösségi rendelkezések sérelme nélkül, amennyiben előrecsomagolt élelmiszereket:

- a végső fogyasztóknak szánják, de azokat a végső fogyasztóknak való értékesítés előtti szakaszban forgalmazzák, továbbá ha közétkeztetésben működő gazdasági szereplők nem érintettek ebben a szakaszban,
- közétkeztetésben működő gazdasági szereplők ellátására szánják, hogy azok elkészítsék, feldolgozzák, szétdarabolják vagy felvágják,

a 3. cikkben és a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott adatoknak csak az élelmiszerekre vonatkozó dokumentációban kell megjeleníteniük, amennyiben garantálható, hogy az ilyen, minden címkézési információt tartalmazó dokumentumokat vagy a tárgyakat képező élelmiszerekhez csatolják, vagy legkésőbb az utóbbiak szállításának időpontjáig elküldik.

c) A b) pontban meghatározott esetben a 3. cikk (1) bekezdésének 1., 5. és 7. pontjában, továbbá szükség esetén a 10. cikkben megadott adatok szintén megjelennek a forgalmazásra szánt élelmiszerek külső csomagolásán.

[...]

(4) Újrahasználatra szánt, letörölhetetlenül megjelölt és ezért címkét, gyűrűt vagy gallért, továbbá csomagolást vagy tartót nem viselő üvegtartályok esetében, amelyek legnagyobb felülete 10 cm<sup>2</sup>-nél kisebb, elegendő a 3. cikk (1) bekezdésének 1., 4. és 5. pontjában felsorolt adatok megadása.

[...]”

10 Ugyanezen irányelv 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben az élelmiszereket a végső fogyasztóknak vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplőknek kínálják megvételre előcsomagolás nélkül, vagy ha az élelmiszereket az értékesítés telephelyén csomagolják a fogyasztó kérésére, vagy előrecsomagolják közvetlen értékesítés céljából, a tagállamok részletes szabályokat fogadnak el a 3. cikkben és a 4. cikk (2) bekezdésében megadott adatok megjelenítésének módjáról.

A tagállamok nem tehetik kötelezővé valamennyi vagy egyes adatok feltüntetését feltéve, hogy a vásárló így is megfelelő információhoz jut.”

11 A 1169/2011 rendelet 53. cikkének (1) bekezdésével összhangban az 1999/21/EK irányelv 2014. december 13-tól hatályát veszítette.

A 2001/110/EK irányelv

12 A mézről szóló, 2001. december 20-i 2001/110/EK tanácsi irányelv (HL 2002. L 10., 47. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 179. o.) (5) preambulumbekkezdése értelmében:

„A [2000/13] irányelvben rögzített általános élelmiszerek címkézésére vonatkozó szabályokat bizonyos feltételekkel alkalmazni kell. A méz minősége és eredete között fennálló szoros összefüggés tekintetében elengedhetetlen az erre vonatkozó információ teljes körű feltüntetése, hogy a fogyasztót a termék minőségével kapcsolatban ne vezessék félre. A méz földrajzi jellemzőire vonatkozó sajátos fogyasztói érdekek és az ezzel kapcsolatos teljes átláthatóság szükségessé teszi, hogy a címkén feltüntessék azt a származási országot, ahol a mézet begyűjtötték.”

13 A 2001/110 irányelv 1. cikke előírja:

„Ezt az irányelvet az I. mellékletben meghatározott termékekre kell alkalmazni. E termékeknek meg kell felelniük a II. mellékletben meghatározott követelményeknek.”

14 Ezen irányelv 2. cikke előírja:

„A [2000/13] irányelv az I. mellékletben meghatározott termékekre vonatkozik, az alábbi feltételekre tekintettel:

1. A »méz« kifejezést kizárólag az I. melléklet 1. pontjában meghatározott termékekre lehet alkalmazni, és a kereskedelemben e termék megnevezésére lehet használni.

[...]

4. a) Azon származási országot vagy országokat, ahol a mézet begyűjtötték, jelzik a címkén.

Azonban ha a méz egynél több tagállamból vagy harmadik országból származik, a jelzés helyébe az alábbi megjelölések valamelyike léphet:

– »EK-országokból származó mézkeverék«,

– »EK-n kívüli országokból származó mézkeverék«,

– »EK-országokból és EK-n kívüli országokból származó mézkeverék.«”.

b) A [2000/13] irányelv és különösen annak 13., 14., 16. és 17. cikke alkalmazásában az a) pont szerint feltüntetendő jellemzők az említett irányelv 3. cikke értelmében jelzésnek minősülnek.”

- 15 A 2001/110 irányelv I. melléklete a „Nevek, termékleírások és meghatározások” címet viseli.

*A német jog*

A mézről szóló rendelet

- 16 A 2004. január 16-i Honigverordnung (mézről szóló rendelet; BGBl. 2004 I, 92. o.) 3. cikke (4) és (5) bekezdésének az alapügy tényállására vonatkozó változata előírja:

„(4) Az (1999. december 15-i Lebensmittel-Kennzeichnungsverordnungban [az élelmiszerek címkézéséről szóló rendelet; BGBl. 1999 I, 2464. o., a továbbiakban: az élelmiszerek címkézéséről szóló rendelet]) előírt adatok mellett az 1. mellékletben felsorolt termékek esetében a címkének tartalmaznia kell a következő adatokat, amelyeket az (5) bekezdésnek megfelelően kell feltüntetni:

1. Azon származási országot vagy országokat, ahol a mézet begyűjtötték; egynél több származási ország esetén ehelyett feltüntethető az alábbi elnevezések egyike, amennyiben a mézet ott gyűjtötték be:
  - a) »EK-országokból származó mézkeverék«,
  - b) »EK-n kívüli országokból származó mézkeverék«,
  - c) »EK-országokból és EK-n kívüli országokból származó mézkeverék«,

[...]

(5) Egyebekben [...] a (4) bekezdés szerinti megjelölés módjára megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerek címkézéséről szóló rendelet 3. cikke (3) bekezdésének első és második mondatát és harmadik mondatának első felét, valamint (4) bekezdését.”

- 17 A mézről szóló rendelet 4. cikkének (3) bekezdése megtiltja minden olyan termék forgalmazását, amelyen nem szerepel az e rendelet 3. cikkének (4) bekezdése értelmében kötelező elem.

Az élelmiszerek címkézéséről szóló rendelet

- 18 Az élelmiszerek címkézéséről szóló rendelet 1. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A jelen rendelet az élelmiszereknek a (2013. július 25-i Gesetz über das Inverkehrbringen und die Bereitstellung von Messgeräten auf dem Markt, ihre Verwendung und Eichung sowie über Fertigpackungen [a mérőeszközök piaci forgalomba hozataláról és üzembe helyezéséről, alkalmazásukról és hitelesítésükről, valamint az előcsomagolásokról szóló törvény; BGBl. 2013 I, 2722. o.]) 42. cikkének (1) bekezdése szerinti előcsomagolásba csomagolt élelmiszerek címkézésére vonatkozik, amennyiben ezeket a csomagolásokat a fogyasztóknak szánják ([a Lebensmittel- und Futtermittelgesetzbuch az élelmiszerekről és az állateledelekről szóló törvénykönyv] 3. cikkének (4) bekezdése). Fogyasztóknak minősülnek az éttermek, a közellátásban működő gazdasági szereplők, valamint a vállalkozások, amennyiben üzemük keretén belüli fogyasztásra szereznek be élelmiszert.”

- 19 E rendelet 3. cikkének (3) és (4) bekezdése előírja:

„(3) Az (1) bekezdésben előírt elemeket német nyelven kell feltüntetni az előcsomagoláson vagy az arra rögzített címkézésen, könnyen érthetően, jól olvashatóan és letörölhetetlenül. Az (1) bekezdésben előírt elemeket más, könnyen érthető nyelven is fel lehet tüntetni, amennyiben korlátozza a fogyasztó tájékoztatását. Ezen elemeket nem takarhatják el és nem választhatják szét más elemek vagy grafikus ábrák; a mérőeszközök piaci forgalomba hozataláról és üzembe helyezéséről, alkalmazásukról és

hitelesítésükről, valamint az előcsomagolásokról szóló törvény (1) bekezdésének 1., 4. és 5. pontjában előírt elemeket és a 43. cikkének (1) bekezdésében előírt mennyiségeket azonos látótérben kell elhelyezni.

(4) A (3) bekezdéstől eltérően:

1. az (1) bekezdésben előírt elemek, amelyek a következőkre vonatkoznak:
  - a) az egyénileg csomagolt, fogyasztásra kész ételek, amelyeket arra szánnak, hogy azokat valamely közétkeztetési helyre szállítva, helyben kerüljenek elfogyasztásra,
  - b) valamely, az Európai Unió egyik tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térség egyik részes államában letelepedett értékesítő neve vagy cégjelzése alatt értékesítésre szánt, előrecsomagolt termékek az értékesítő számára történő szállítás során,
  - c) az 1. cikk (1) bekezdésének második mondata szerinti, a fogyasztók ellátására annak érdekében szánt készen csomagolt élelmiszerek esetében, hogy azok elkészítsék, feldolgozzák, szétdarabolják vagy felvágják, [...]

[...]

csak az élelmiszerekre vonatkozó dokumentációban kell megjeleníteni, amennyiben garantálható, hogy az ilyen, minden címkézési információt tartalmazó dokumentumokat vagy a tárgyakat képező élelmiszerekhez csatolják, vagy legkésőbb az utóbbiak szállításának időpontjáig elküldik. Az 1. pont b) és c) pontja esetében az (1) bekezdés 1., 2. és 4. pontjában előírt elemeket is fel kell tüntetni az élelmiszerek külső csomagolásán. A (2) bekezdés 3. pontja esetében az (1) bekezdés 1. és 4. pontjában előírt elemeknek nem kell ugyanabban az ablakban szerepelniük.”

A mérőeszközök piaci forgalomba hozataláról és üzembe helyezéséről, alkalmazásukról és hitelesítésükről, valamint az előcsomagolásokról szóló törvény

- 20 A mérőeszközök piaci forgalomba hozataláról és üzembe helyezéséről, alkalmazásukról és hitelesítésükről, valamint az előcsomagolásokról szóló törvény 42. cikkének (1) bekezdése értelmében „előcsomagolás” mindenfajta olyan csomagolás értendő alatta, amelybe a vevő távollétében termékeket csomagolnak, és amelyeket a vevő távollétében zárnak le, minek körében az abban található termék mennyisége nem változtatható meg a csomagolás felnyitása vagy észrevehető módosítása nélkül.

### **Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések**

- 21 A Breitsamer und Ulrich, a méztermelés és -csomagolás területén Európa-szerte működő vállalkozás, többek között a „Breitsamer Imkergold” nevű terméket (a továbbiakban: vitatott méz) forgalmazza. Ugyanazon méz 120 db, egyenként 20 gramm tömegű, rögzített alumíniumfedelű adagonkénti csomagjáról van szó (a továbbiakban: vitatott egyedi mézadagok). E 120 adag egy gyűjtőkartonban található, amelyet e vállalkozás zár le, és ebben a formában értékesít a közétkeztetés gazdasági szereplői számára.
- 22 E gyűjtőkartonon feltüntetésre kerülnek az ezen élelmiszere vonatkozó, és a 2000/13 és a 2001/110 irányelvben előírt kötelező elemek, többek között a méz származási országa. A vitatott méz adagonkénti csomagjain nincs feltüntetve a méz származási országa.
- 23 2012. október 30-án München városa a mézről szóló rendeletben előírt, a címkézésre vonatkozó törvényi kötelezettség megsértése okán bírságot szabott ki a Breitsamer und Ulrich ügyvezetőjével szemben, mivel e vállalkozás 2011. első félévében olyan mézet hozott forgalomba székhelyéről, amelynek adagonkénti csomagolásán nem tüntették fel e méz származási országát.

- 24 2012. november 5-én a Breitsamer und Ulrich megállapítás iránti keresetet nyújtott be a Verwaltungsgericht München (müncheni közigazgatási bíróság), amely annak megállapítására irányult, hogy nem sértette meg a mézről szóló rendeletet, amikor az egyes vitatott egyedi mézadagokon nem tüntette fel e méz származási országát. 2013. szeptember 25-i ítéletével e bíróság elutasította az említett keresetet.
- 25 A Breitsamer und Ulrich ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a Bayerischer Verwaltungsgerichtshofhoz (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága), arra hivatkozva, hogy a vitatott egyedi mézadagok nem minősülnek az élelmiszerek címkézéséről szóló rendelet alapügyre alkalmazandó változata értelmében vett előrecsomagolt élelmiszereknek. Nem egyedi kereskedelmi tételekről van ugyanis szó, mivel ezeket az adagokat kartonokban szállítják a közétkeztetés számára, amelynek keretében az említett adagok nem kerülnek értékesítésre.
- 26 A Breitsamer und Ulrich a „Kérdések és válaszok a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelet alkalmazásával kapcsolatban” című, 2013. január 31-i dokumentumra is hivatkozik, amelyet az Európai Bizottság Egészségügyi és fogyasztóvédelmi főigazgatóságának egy, a tagállamok szakértőiből álló munkacsoport dolgozott ki (a továbbiakban: szakértői dokumentum). Ezen, a Bizottság honlapján közzétett dokumentum 2.1.3 pontja szerint, „figyelembe véve, hogy az élelmiszerek a vendéglátóipari egységekben különböző formában jutnak el a végső fogyasztóhoz, felhívjuk a figyelmet arra, hogy a vendéglátásban, illetve közétkeztetésben működő gazdasági szereplők vendéglátóipari egységeinek vendégei számára biztosított, a felszolgált adag részét képező egyadagos tégelyeket (pl. lekvár, méz, mustár) nem lehet értékesítési egységeknek tekinteni. Ezért ilyen esetben elegendő, ha az élelmiszerről kapcsolatos tájékoztatást a gyűjtőcsomagon biztosítják”.
- 27 Végül a Breitsamer und Ulrich hangsúlyozza, hogy a más vállalkozások által előállított, vagy a Németországi Szövetségi Köztársaságtól eltérő tagállamból származó mézadagok címkézését nem vitatták, jóllehet ezeken az adagokon nem tüntették fel a méz származási országát.
- 28 A Landesanstalt für Ernährungssicherheit und Lebensmittelüberwachung Bayern (Bajorország ügyészsége, Németország), amely félként vesz részt az alapeljárásban, azt állítja, hogy az uniós jognak az a célja, hogy a lehető legteljesebb információt szolgáltatassa a fogyasztó számára a neki kínált élelmiszerek tekintetében, és a vitatott egyedi mézadagok nem veszítik el „előrecsomagolt” jellegüket azon tény okán, hogy azokat zárt gyűjtőkartonba csomagolják.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a vitatott méz a 2001/110 irányelvet átültető, a mézről szóló rendelet I. mellékletének hatálya alá tartozik.
- 30 A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága) e körülményekre figyelemmel úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást és az alábbi kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:
- „1) Az olyan adagonként csomagolt méz esetében, amely valamennyi címkeelemet – beleértve a származási ország megjelölését – feltüntető átcsomagolásban található, és amelyet nem ilyen adagonkénti csomagként értékesítenek egyesével a végső fogyasztó számára és nem szállítanak egyesével közétkeztetésben működő gazdasági szereplőkhöz, a 2000/13/EK irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontja, valamint az 1169/2011/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében vett »előrecsomagolt élelmiszerről« van-e szó, amelyre megfelelő jelölési kötelezettség vonatkozik, vagy az ilyen adagonként csomagolt méz egyedi tétel hiányában nem minősül jelölési kötelezettség alá tartozó előrecsomagolt élelmiszerek?
- 2) Más választ kell-e adni a kérdésre akkor, ha ezeket az adagonkénti csomagokat nemcsak átalány jellegűen kifizetett készletekben szállítják a közétkeztetésben működő gazdasági szereplőkhöz, hanem egyesével is értékesítik azokat?”



## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 31 Kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontját, hogy „előrecsomagolt élelmiszereknek” minősülnek azok az egyedi mézadagok, amelyeket rögzített alumíniumfedelű dobozokban találhatók, és amelyeket gyűjtőkartonokba csomagolva a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára szállítanak, amennyiben e vállalkozások ezen adagokat külön-külön értékesítik, vagy azokat átalányáron értékesített étkezések keretében kínálják a fogyasztóknak.
- 32 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseinek megfogalmazása szerint a vitatott egyedi mézadagokat egyenként értékesíthetik a végső fogyasztóknak a közétkeztetés során, amit a Breitsamer und Ulrich vitat.
- 33 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálásának Bíróság általi megtagadása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem ismeri azon ténybeli és jogi elemeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (lásd: 2006. december 5-i Cipolla és társai ítélet, C-94/04 és C-202/04, EU:C:2006:758, 25. pont; 2016. április 7-i, KA Finanz ítélet, C-483/14, EU:C:2016:205, 41. pont).
- 34 Az említett vélelem nem dönthető meg pusztán azon körülmény alapján, hogy az alapeljárás valamelyik fele bizonyos tényeket vitat, amelyek helytállóságának vizsgálata nem a Bíróság feladata, és amelyekről az említett eljárás tárgyának meghatározása függ (lásd: 2006. december 5-i Cipolla és társai ítélet, C-94/04 és C-202/04, EU:C:2006:758, 26. pont, valamint 2016. április 14-i Polkomtel-ítélet, C-397/14, EU:C:2016:256, 38. pont).
- 35 A jelen ügyben az a kérdés, hogy a vitatott egyedi mézadagokat egyenként is értékesítik-e, az alapügy ténybeli keretébe tartozik, amelynek vizsgálata nem a Bíróság feladata.
- 36 E körülményekre figyelemmel a Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bajorország legfelsőbb közigazgatási bírósága, Németország) által az előzetes döntéshozatalra ily módon előterjesztett kérdésekre válaszolni kell. Tekintettel erre, a 1169/2011 rendeletet illetően, a Bíróságnak nem állnak rendelkezésére azon ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre e rendelet vonatkozásában hasznos választ adjon.
- 37 A 2000/13/EK irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében ezen irányelv alkalmazásában az „előrecsomagolt élelmiszer” a végső fogyasztónak vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára történő kiszerezésre szánt egyedi tétel, amely egy élelmiszerből és annak az értékesítésre való felkínálása előtti csomagolásából áll – függetlenül attól, hogy a csomagolásban az élelmiszer teljes egészében szerepel vagy csak részben –, oly módon, hogy annak tartalmát ne lehessen megváltoztatni a csomagolás felnyitása vagy módosítása nélkül.
- 38 Ezen irányelv 13. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében, ha az élelmiszerek előrecsomagoltak, a 3. cikkben és a 4. cikk (2) bekezdésében említett adatok az előcsomagoláson vagy az arra rögzített címkézésen találhatóak.

- 39 E tekintetben ugyanezen irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 8. pontja úgy rendelkezik, hogy ezen elemek között szerepelnie kell a származás vagy eredet helyének abban az esetben, ha az ilyen adatok meg nem adása jelentős mértékben félrevezethetné a fogyasztót az élelmiszer valódi származása vagy eredete tekintetében.
- 40 A 2000/13 irányelv (4) és (5) preambulumbekzdése értelmében ezen irányelv célja olyan általános jellegű szabályok létrehozása, amelyek horizontálisan alkalmazhatók a forgalomba kerülő összes élelmiszerre, míg a speciális, vertikális, csak adott élelmiszerekre alkalmazandó szabályokat az e termékekkel foglalkozó rendelkezések keretében kell megállapítani.
- 41 Meg kell állapítani, hogy a 2001/110 irányelv megállapít ilyen speciális szabályokat a méz vonatkozásában. 1. cikkének értelmében ugyanis ezt az irányelvet az I. mellékletében meghatározott termékekre kell alkalmazni. A jelen ügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó méz ilyen terméknek minősül.
- 42 Márpedig, a 2001/110 irányelv 2. cikkének első mondata úgy rendelkezik, hogy 2000/13/EK irányelvet az I. mellékletben meghatározott termékekre kell alkalmazni, bizonyos feltételek mellett. A 2001/110 irányelv 2. cikke 4. pontjának a) alpontja lényegében azt írja elő, hogy a 2000/13/EK irányelv, és különösen annak 13. és 14. cikke alkalmazásában a méz eredetére vonatkozó jellemző az ezen utóbbi irányelv 3. cikke értelmében jelzésnek minősül.
- 43 E rendelkezéseket a 2001/110 irányelv (5) preambulumbekzdése fejt ki, amelynek értelmében „[a 2000/13] irányelvben rögzített általános élelmiszerek [helyesen általános, az élelmiszerek] címkézésére vonatkozó szabályokat bizonyos feltételekkel alkalmazni kell. A méz minősége és eredete között fennálló szoros összefüggés tekintetében elengedhetetlen az erre vonatkozó információ teljes körű feltüntetése, hogy a fogyasztót a termék minőségével kapcsolatban ne vezessék félre. A méz földrajzi jellemzőire vonatkozó sajátos fogyasztói érdekek és az ezzel kapcsolatos teljes átláthatóság szükségessé teszi, hogy a címkén feltüntessék azt a származási országot, ahol a mézet begyűjtötték.”
- 44 E két irányelv együttes olvasatából ily módon az következik, hogy valamely, a 2001/110 irányelv hatálya alá tartozó terméket illetően a méz származási országát kötelező jelleggel fel kell tüntetni az előcsomagoláson vagy az arra rögzített címkén, mivel ezen elem feltüntetésének elmulasztása a 2000/13 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 8. pontja értelmében félrevezethetné a fogyasztót e méz valódi származása vagy eredete tekintetében.
- 45 Egyébiránt, ez utóbbi irányelv 1. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy ezen irányelvet az éttermekhez, kórházakhoz, étkezdékhez és más hasonló, a „közétkeztetésben működő gazdasági szereplőkhöz” történő szállításra szánt élelmiszerekre is alkalmazni kell. A jelen ügyben, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a gyűjtőkartonokba csomagolt vitatott egyedi mézadagokat ilyen gazdasági szereplőknek szállították.
- 46 Mindazonáltal meg kell vizsgálni, hogy a 2000/13 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontjában, illetve 14. cikkében előírt eltérések nem alkalmazhatók-e az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között.
- 47 Először is, ezen irányelv 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának első és második francia bekezdését illetően, e rendelkezés azt írja elő, hogy – egyfelől – ha az előrecsomagolt élelmiszereket végső fogyasztóknak szánják, de azokat a végső fogyasztóknak való értékesítés előtti szakaszban forgalmazzák, továbbá ha közétkeztetésben működő gazdasági szereplők nem érintettek ebben a szakaszban, másfelől, ha azokat a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők ellátására szánják, hogy azok elkészítsék, feldolgozzák, szétdarabolják vagy felvágják, az ugyanezen irányelv 3. cikkében és 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott adatoknak csak az élelmiszerekre vonatkozó

dokumentációban kell megjelenniük, amennyiben garantálható, hogy az ilyen, minden címkézési információt tartalmazó dokumentumokat vagy a tárgyukat képező élelmiszerekhez csatolják, vagy legkésőbb az utóbbiak szállításának időpontjáig elküldik.

- 48 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy ezeket a rendelkezések nem alkalmazhatók az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között. Amint ugyanis az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a vitatott egyedi mézadagokat a Breitsamer und Ulrich rögzített alumíniumfedelű csomagokban szereli ki, amelyeket ebben a formában kínálnak a végső fogyasztó számára azok a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők, amelyek számára azokat szállítják.
- 49 Következésképpen, egyfelől, ha ezeket a végső fogyasztónak szánt mézadagokat az e fogyasztók számára történő értékesítést megelőző szakaszban forgalmazzák, az említett adagokat a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára értékesítik, a 2000/13 irányelv 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának első francia bekezdésében előírtakkal szemben. Másfelől, a szóban forgó mézet ezek a gazdasági szereplők nem készítették el, nem dolgozták fel, nem darabolták szét és nem vágták fel ezen irányelv 13. cikke (1) bekezdése b) pontjának második francia bekezdése értelmében véve.
- 50 Másodsorban, a 2000/13 irányelv 14. cikke értelmében, amennyiben az élelmiszereket a végső fogyasztóknak vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplőknek kínálják megvételre előcsomagolás nélkül, vagy ha az élelmiszereket az értékesítés telephelyén csomagolják a fogyasztó kérésére, vagy előrecsomagolják közvetlen értékesítés céljából, a tagállamok részletes szabályokat fogadnak el ezen irányelv 3 cikkében és 4. cikkének (2) bekezdésében megadott adatok megjelenítésének módjáról, és a tagállamok nem tehetik kötelezővé valamennyi vagy egyes adatok feltüntetését, feltéve hogy a vásárló így is megfelelő információhoz jut.
- 51 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó mézadagokat nem az értékesítés telephelyén csomagolják a fogyasztó kérésére, illetve azokat nem csomagolják előre közvetlen értékesítés céljából, így módon a 14. cikkben foglalt tényállások nem relevánsak.
- 52 Következésképpen, a 2000/13 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő tényállásra tekintettel, az alapügyben szereplőkhöz hasonló mézadagok címkézésének, tehát annak a kötelezettsége, hogy azokon 2001/110 irányelv 2. cikke 4. pontja a) alpontjának megfelelően fel kell tüntetni a méz származási országát vagy országait, attól a kérdéstől függ, hogy ezeket az adagokat a 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett „előrecsomagolt élelmiszereknek” kell-e tekinteni.
- 53 E tekintetben a 2000/13 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének c) pontjából az következik, hogy az előrecsomagolt tétel két vagy több különálló előrecsomagolt tételből állhat. Következésképpen az a pusztán tény, hogy azokat a gyűjtőkartonokat, amelyekbe a vitatott egyedi mézadagokat csomagolják, önmagukban nem lehet előrecsomagolt tételeknek minősíteni, nem járhat azzal a következménnyel, hogy ezen adagok nem minősülhetnek a 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett „előrecsomagolt élelmiszereknek”.
- 54 A jelen ügyben az alapeljárásban szóban forgó mézadagokhoz hasonló adagok 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontjában előírt több olyan feltételnek is megfelelnek, amelyek alapján „előrecsomagolt élelmiszereknek” minősíthetők e rendelkezés értelmében.
- 55 Amint ugyanis az a jelen ítélet 48. pontjában említett ténybeli elemekből kitűnik, egyrészt a vitatott egyedi mézadagokat ebben a formában kínálják a végső fogyasztó számára, miután azok a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők, amelyek számára azokat szállítják, kinyitották a gyűjtőcsomagolást, másrészt pedig ezeket az adagokat becsomagolták értékesítésre kínálásuk előtt, és a csomagolás a terméket teljesen magába zárja oly módon, hogy tartalmát nem lehet megváltoztatni a csomagolás kinyitása vagy megváltoztatása nélkül.

- 56 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdése b) pontjának nyelvi változatai között eltérések vannak.
- 57 Ennek megfelelően, többek között az angol nyelvű („any single item”) és a lengyel nyelvű („każd[a] pojedyncz[a] sztuk[a]”) változat egyetlen elemre vonatkozó kifejezéseket használ, egyéb jelző nélkül. Ezzel szemben ugyanezen rendelkezés egyéb nyelvi változatai, mint például a spanyol („la unidad de venta”), a német („die Verkaufseinheit”) vagy a francia („l’unité de vente”) nyelvű változat is egyetlen elemre vonatkozik, ugyanakkor utalnak az „értékesítés” fogalmára is.
- 58 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve e tekintetben nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Az uniós jog rendelkezéseit ugyanis egységesen kell értelmezni és alkalmazni az Unió valamennyi nyelvén készült változatok figyelembevételével. Az uniós szövegek egyes nyelvi változatai közötti eltérés esetén a szóban forgó rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelynek az a részét képezi (1990. március 27-i Cricket St Thomas ítélet, C-372/88, EU:C:1990:140, 18. és 19. pont; 2012. november 15-i Kurcums Metal ítélet, C-558/11, EU:C:2012:721, 48. pont; 2016. március 17-i Kødbranchens Fællesråd ítélet, C-112/15, EU:C:2016:185, 36. pont).
- 59 A 2000/13 irányelv általános rendszerét illetően meg kell állapítani, hogy még ha eltérés is van ezen irányelv 1. cikke (3) bekezdése b) pontjának különböző nyelvi változatai között, e rendelkezés mindenesetre megemlíti az „értékesítésre való felkínálást”, akár a spanyol („puesto a la venta”), a német („vor dem Feilbieten”), az angol („being offered for sale”), a francia („présentation à la vente”), vagy akár a lengyel („oferowanie na sprzedaż”) nyelvű változatban.
- 60 Az említett irányelvnek az előrecsomagolt élelmiszerekre vonatkozó 13. cikkének (1) bekezdése is az élelmiszerek „értékesítésére” utal. Ugyanebben az értelemben, a 2000/13 irányelv 14. cikke arra a helyzetre vonatkozik, amikor az élelmiszereket a végső fogyasztóknak vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplőknek kínálják „értékesítésre” előcsomagolás nélkül.
- 61 Egyébiránt, ezen irányelv más rendelkezései a „vásárlóra” utalnak. Az említett 14. cikkén kívül, amely a „vásárló” kérésére az értékesítés telephelyén csomagolt élelmiszerekre vonatkozik, ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) alpontjának i. albekezdése értelmében a címkézés és az alkalmazott módszerek nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a „vásárlót” megtévesszék, különösen az élelmiszer jellemzői, többek között annak származása tekintetében.
- 62 Következésképpen a 2000/13 irányelv általános rendszeréből következően, az ezen irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontjában előírt feltételeken kívül, az említett irányelv 13. cikkének (1) bekezdése szerinti címkézési kötelezettség azon élelmiszerekre vonatkozik, amelyeket ebben a formában kínálnak a végső fogyasztó, valamint a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára.
- 63 E helyzet abban a formában is megvalósulhat, hogy a közétkeztetésben külön-külön értékesítik a végső fogyasztók számára az alapügyben szereplőkhöz hasonló mézadagokat, például egy étteremben vagy üzemi étkezdében.
- 64 Ez a helyzet adódik akkor is, amikor ezeket az adagokat egy átalányáron értékesített, előre elkészített fogás részeként kínálják, például egy közétkeztetési intézmény által meghatározott menü elválaszthatatlan részeként, illetve mint választható ételt egy szálloda büféjében.
- 65 Ugyanis, amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 54. pontjában, ez az átalányár fedezi a készétel leszállításához szükséges áruk és szolgáltatások költségét, tehát magában foglalja a készétel különböző alkotóelemeit, köztük, adott esetben, az alapügyben szereplőkhöz hasonló egyedi mézadagokat is.

- 66 A 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdése b) pontjának ezt az értelmezését ezen irányelv célkitűzése is alátámasztja.
- 67 Az említett irányelv (6) preambulumbekkezdéséből és 2. cikkéből egyaránt az következik, hogy az irányelvet az élelmiszerek végső fogyasztóinak tájékoztatása és védelme, különösen az élelmiszerek természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja érdekében alkották meg (2006. november 23-i Lidl Italia ítélet, C-315/05, EU:C:2006:736, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 E tekintetben, amint azt a 2000/13 irányelv (8) preambulumbekkezdése is előírja, a termék pontos jellegére és jellemzőire vonatkozó részletes címkézésnek lehetővé kell tennie a fogyasztó számára a tények teljes ismeretében történő választást.
- 69 Következésképpen ez az irányelv megköveteli, hogy a fogyasztót helyes, semleges és objektív információval kell ellátni, amely nem félrevezető (lásd ebben az értelemben: 2015. június 4-i Teekanne-ítélet, C-195/14, EU:C:2015:361, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 70 Márpedig, amint az a jelen ítélet 43. pontjában megállapításra került, a 2001/110 irányelv (5) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a méz földrajzi jellemzőire vonatkozó sajátos fogyasztói érdekek és az ezzel kapcsolatos teljes átláthatóság szükségessé teszi, hogy a címkén feltüntessék azt a származási országot, ahol a mézet begyűjtötték.
- 71 Ennek az elemnek az alapügyben szereplőkhöz hasonló mézadagokon történő feltüntetése tehát – azon döntést illetően, hogy külön kerüljön megvásárlásra, illetve fogyasztásra ez a méz, vagy sem, amennyiben azt egy átalányáron értékesített, előre elkészített étkezés elválaszthatatlan vagy választható részeként kínálják – lehetővé teszi a végső fogyasztó számára, hogy a tények teljes ismeretében válasszon.
- 72 Meg kell továbbá állapítani, hogy a 2000/13 irányelv 13. cikke (4) bekezdésének értelmében azon csomagolások vagy üvegtartályok esetében, amelyek legnagyobb felülete  $10\text{ cm}^2$ -nél kisebb, elegendő a 3. cikk (1) bekezdésének 1., 4. és 5. pontjában felsorolt adatok megadása. Következésképpen ebben a helyzetben a származási országnak az említett 3. cikk (1) bekezdésének 8. pontjában említett feltüntetését nem követelik meg.
- 73 A tárgyaláson jelen lévő valamennyi érdekelt azt állította, hogy a vitatott egyedi mézadagok legnagyobb felülete nagyobb volt, mint  $10\text{ cm}^2$ .
- 74 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ez a felület ténylegesen nagyobb-e, mint  $10\text{ cm}^2$ . Abban az esetben, ha ez nem így van, a 2000/13 irányelv 13. cikkének (4) bekezdése értelmében az alapügyben szereplőkhöz hasonló mézadagokon nem kell feltüntetni e méz származási országát.
- 75 Amennyiben ez a helyzet, a fentiek összességéből az következik, hogy „előrecsomagolt élelmiszerek” – és e jogcímen a méz származási országának feltüntetésére vonatkozó kötelezettség hatálya alá tartozónak – minősülnek azok az egyedi adagok, amelyek az élelmiszeripari vállalkozó által rögzített alumíniumfedelű dobozokba és zárt gyűjtőkartonba vannak csomagolva, amennyiben e vállalkozók ezen adagokat külön-külön értékesítik, vagy azokat átalányáron értékesített étkezések keretében kínálják a végső fogyasztóknak.
- 76 Az alapügyben szereplőkhöz hasonló egyedi mézadagokra vonatkozó kötelezettség hiányára vonatkozó, fentebb hivatkozott érvek egyike sem alkalmas arra, hogy megcáfolja ezt az értelmezést.

- 77 Egyfelől, az első érv szerint, a jelen ítélet 26. pontjában említett szakértői dokumentumból az következik, hogy a végső fogyasztó számára valamely vendéglátó egységben egy étkezés elválaszthatatlan részeként kínált, mézet tartalmazó egyedi tégelyek nem minősülnek értékesítési egységeknek, és e tény okán a méz eredetét csak a gyűjtőkartonon kell feltüntetni.
- 78 Mindazonáltal, elegendő azt megállapítani, hogy a szakértői dokumentumnak nincs semmiféle kötelező jellege. E dokumentum egyébként 1. pontjában maga is kiemeli, hogy nem bír semmilyen hivatalos jogi jelleggel, és jogvita esetén az uniós szabályozás értelmezése végső soron a Bíróság feladata.
- 79 Másfelől, a második érv szerint, az élelmiszeripari vállalkozó minden egyes mézadagon feltüntetheti, hogy „külön nem értékesíthető”, ami azzal a következménnyel jár, hogy amennyiben nem kerül sor külön értékesítésre, a méz származási országának ezen adagokon történő feltüntetését nem követeli meg a 2000/13 irányelv.
- 80 Mindazonáltal, amint az a jelen ítélet 63. és 64. pontjában megállapításra került, az alapügyben szereplőhöz hasonló mézadagoknak a 2000/13 irányelv 113. cikke (1) bekezdése a) pontja szerinti címkézési kötelezettsége elsősorban arra a helyzetre vonatkozik, amikor ezeket az adagokat arra szánják, hogy ebben a formában kínálják értékesítésre a végső fogyasztó számára a közétkeztetés keretében, nevezetesen akkor, amikor ezeket az adagokat egy átalányáron értékesített, előre elkészített fogás részeként kínálják.
- 81 E körülményekre figyelemmel nem kell különbséget tenni aszerint, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló mézadagok értékesítése külön történő értékesítés-e vagy sem.
- 82 A fenti megfontolásokra figyelemmel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2000/13 irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy „előre csomagolt élelmiszereknek” minősülnek azok az egyedi mézadagok, amelyeket rögzített alumíniumfedelű dobozokban található, és amelyeket gyűjtőkartonokba csomagolva a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára szállítanak, amennyiben e vállalkozások ezen adagokat átalányáron értékesített, előre elkészített ételek részeként a végső fogyasztó számára külön kínálják vagy értékesítik.

### **A költségekről**

- 83 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

**Az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikke (3) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy „előre csomagolt élelmiszereknek” minősülnek azok az egyedi mézadagok, amelyek rögzített alumíniumfedelű dobozokban található, és amelyeket gyűjtőkartonokba csomagolva a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára szállítanak, amennyiben e vállalkozások ezen adagokat átalányáron értékesített, előre elkészített ételek részeként a végső fogyasztó számára külön kínálják vagy értékesítik.**

Aláírások